

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Tertius. Quod sensibilis deuotio ordinatur ad lenimentum naturae corruptae, & virtutis, & charitatis exercitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

perficit, bonum integrum, & perfectum complet. hinc etiam [non intellectus sed voluntas & virtutis simpliciter subiectum est.] quia verò modi sese mortificandi tam innumerabiles sunt, & varij, quam naturæ corruptæ, & vitæ humanæ instabilitas, ac nouæ, & se inuicē subsequentes inordinatæ inclinationes. eapropter semel pro semper obseruandū est, vt in omni tempore, actu, & occasione contra appetitum sensitium (cum moderamine tamen, & discretionē) procedat. vt v. g. si inclinetur ad loquendum, vel audiendum superflua, vana, aut nociua, vel appetat gustare, aut cogitare illicita; subito, & absque mora ab illis sese cohibeat, animum auertat, & quā maximè actus odij, & contemptus sui ipsius producat, & hoc ipsum non tantum in defectibus notabilioribus; sed etiam minimis; æque enim illaqueat funis ex filo serico tenui; quam ex grosso canabe confectus, dummodo ita ligetur aliquis, quod sui iuris non sit. Tandem vt quisque sua instituat, [Deum b nullus spiritualiter videre poterit, & mundo carnaliter viuere: mori igitur necesse est proprijs carnis cupiditatibus, si vis Deum pura mente orare:] sine pace enim & sanctimonia c nemo contemplantur Deum. Et pax quidem exercitium mortificationis, quo proprij defectus, vitia & malæ inclinationes emendantur, respicit: & [aliud martyrij d genus, non illud, quo colla secantur

ferro; sed quo spiritu facta carnis mortificantur, horrore quidem mitius, diuturnitate autem molestius.] constituit: ac seruat seipsum odiendo, ne perdat seipsum amando. Sanctimonia autem ad exercitium virtutis refertur, & perfectionis religiosæ studiosum ad omnes actus ordinatos, pios, exemplares, ac sanctos imitandos, excitat.

Interea verò, dum per vtrumque, pro vt cuiuslibet diei malitia proposuerit, tam proficiens quàm incipiens mysticus sese depurat, & adornat; sæpè in deuotione, & quiete interna, & acquirenda, & seruanda laboriosa inuenitur occupatio. [si enim passim omnibus interna illa requies, & otium innotesceret, omni profectò exteriori exercitio, ac mortificationis e studio, quæ dura sunt imperfectis, posthabitis, atque neglectis, ante tempus sese interioribus traderent exercitijs: vnde postmodum grauem acediam, & bonorum incuriam operum incursum essent.] quamuis ergo summè necessarium sit incipientibus, & proficientibus, vt per mortificationes vitia eradicent, & per virtutes omne opus bonum imitentur, pro vt hic ex proposito fusius inculcare voluimus, hæc tamen nondum sufficere, consequenter videndum est,

Quod sensibilis deuotio ordinetur ad lenimentum naturæ corruptæ; virtutis & charitatis exercitia.

ARTI-

a 1. 2. q. 56. a. 3. c. b S. Gregor 1. 18. moral. c. 28. c Hebr. 12. d S. Bernard. in Canna Dom. serm. 2. & in Cant serm. 30. e Taul. Instis c. 32.

ARTICVLVS TERTIVS.

Sicut voluntas non mouetur ad aliquid, nisi sub ratione boni, pari modo, vt à bono ad melius promoueatur, sub melioris quoque boni ratione fiat oportet. idè incipientes, & proficientes, (qui naturæ corruptæ, & cupiditatibus onerata impugnationem, absque eo quod mole succumberent, haud quaquam sustinere valent,) à largitoris benignitate in spiritualibus exercitijs suis, solent benedictionibus dulcedinis præueniri, quo ita brutali corruptionis feritati, diuinum lenimentum accedat, & robur, siue vmbraculum æstus meridiani, ac blandientis mundi, qui licet cum vitijs, & concupiscentijs Tyrones spirituales in consensum non pertrahat, solet tamen forti armatura imaginationem, & concupiscibilem vim infatigabiliter oppugnare, alijs atque alijs modis, & adinventionibus. Vnde etiam sensibilis hominis pars, sensibili deuotione affici debet, vt simili scuto se se opponat. & idè [gratia a diuina defluit, vsque in extremas, & infimas animæ vires. Ac indè provenit amor cordialis, & ad Deum delectatio sensibilis, quæ duo replent, & persoluant cor, & sensus, carnem, & sanguinem, omnemque naturam corporalem.] [quando enim voluntas iudicio rationis aliquid eligit, promptius, & facilius id agit, si cum hoc passio in *b* inferiori parte excitetur; eo quod appetitiua inferior est propinqua ad corporis motum, passio

autem ipsa consequens in inferiori appetitu, est signum, quod sit motus voluntatis intentus. non enim potest esse in natura passibili, quod voluntas ad aliquid fortiter moueatur, quin sequatur aliqua passio in parte inferiori.] atque ita adæquatè, imò fortius, armatus Athleta [cum impetu a quodam (scilicet amoris diuini) inclinat in suum obiectum,] virtutis nimirum, & mortificationis, quorum intuitu facta carnis mortificat, Dei benignitatem in se collaudat, eiusque beneficijs gratias agit.

At prorsus eiusmodi sensibilis deuotio à Deo non datur, vt in eius suauitate nimium quiescat, aut principalis finis exercitiorum spiritualium in ea collocetur, aut etiam eius defectu quærimonia, tristitiaque circumferantur. hoc enim potius esset propriam oblectationem, otium & pigrinitiam, quam robur ad nutrimentum charitatis, virtutis, & mortificationis quærere. à contrario autem cauendum etiam est, ne quis vana complacentia abstractus suis meritis aut virtutibus adscribat diuinam illam dulcedinem, aut alios afflictos, aridosque despiciat, nam tempore suo, etiam si modo in cælum e posteris nidum tuum, inde detraham te, dicit Dominus. Considerandum etiam est miseram vitæ nostræ conditionem dulcibus amara, & iucundis tristitia miscere; grandis enim adhuc restat via, & antequam diuina conuersatione habitualiter dignetur, sæpè consolatiuncula spirituali refici indigebit: fortè ne si videat super se cor-

a Harph. l. 3. p. 3. c. 18, b S. Thom. de verit. q. 27. a. 2. c, c Proph. Abdias c. 1.

cœlum æneum, aut terram cordis sui ferream, animum despondeat. Humiliter ergo sibi sua seruet abscondita, omniaque in Dei gratuitum amorem referat, nec altum sapiat, sed timeat. Pro horum verò maiori euidencia de periculis, quæ in praxi circa sensibilem deuotionem eueniunt, latius hic dicendum erit,

Quod sensibilis Denotio, ne exponatur gula spirituali, visionibus, & illusionibus Daemonum sobrie admittenda sit.

ARTICVLVS QVARTVS.

Gulam spiritualementem, qua incorrecti adhuc homines, Dei dilectionem in carnalis amoris sensibilitatem, peruertere solent; ab omnibus mysticæ disciplinæ Patribus, vt vitiosam & periculosam conspui, nemo non nouit, qui aliquod saltem initium interioritatis posuerit. cum autem varia de sensibili deuotione occurrant obseruatione dignissima, diligentius examinanda erunt ipsius amoris annexa, & circumstantiæ; tum quantum ad subiectum, tum quantum ad modum, tum etiam quantum ad abusum: & tandem ad ipsam Dæmonis illusionem spectare videtur. Quantum ergo ad subiectum attinet, [est quædam affectuosa dilectio, quæ scilicet interdum minus diligentem, & minus perfectum plus afficit. Non ergo quisque tantum diligit, quantum hanc affectuosam dilectionem sentit, & quantum in illo statu sibi

diligere videtur; sed quantum in virtutibus & charitate fundatus fuerit; & in seruandis mandatis fidelis habetur. Nam dulcis in Deum affectus quodammodo carnalis est & fallax, & interdum potius humanitatis, quàm gratiæ; cordis, quàm spiritus: sensualitatis, quàm rationis: ita, vt magis accendatur aliquando ad minus bonum, & ad maius bonum minus afficiatur, & ad aliquid, quod amplius sapit, quàm quod expedit. Hoc affectu discipuli errabant, qui carnaliter Christum diligebant, cuius præsentia carere nolebant. Vnde tanquam non diligentes eum arguebantur, qui quod delectaret magis, quàm quod expediret, amplectebantur. sic affectuosè quandoque carnalis aliquis, & imperfectus ad Deum afficitur, non quod valde diligit, sed quod gratiæ dulcedinem degustet. Quæ quantum durat, tantum iuuat; & quam diu durat dulcedo, tam diu durat dilectio. Sed non agnoscitur in bonis istis amicus, nam interdum hanc magis sentit qui leuis est corde, & inops gratiæ. Quia facilius mouetur qui leuior fuerit, & expers consolationis delectabilius oblatam recipit, cuius dulcis affectus causa interdum est, non gratiæ copia, sed mentis inopia. Exigua namque lætificant pauperem.] sincerus ergo spiritualis perfectionis amans sensibili deuotione uti debet, tanquam viuò alimento, quo roboratus vitia sua extirpet, virtutes strenuè imitetur, & opera charitatis promptè exequatur.

F

Ad

^a Harph. l. 3. p. 5. c. 33, ex Richard. super Cantic.